

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบ ลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชของกระท่อม พันธุ์ก้านแดงหางกิ้ง ตรัง (*Mitragyna speciosa* 'Kan Dang Hang Kang Trang') ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ซึ่งกรมวิชาการเกษตร ได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศ ลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืช ขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นางวิลาวัลย์ ไคร์ครวญ)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

กระท่อมพันธุ์ก้านแดงหางกั้ง ตรัง
Mitragyna speciosa 'Kan Dang Hang Kang Trang'

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล สหกรณ์การเกษตรสร้างชาติตรัง จำกัด
ที่อยู่ 100/1 หมู่ 8 ตำบลโคกยาง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
โทรศัพท์ 082 835 9246

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

กระท่อมพันธุ์ก้านแดงหางกั้ง ตรัง ได้จากการเพาะเมล็ดกระท่อมพันธุ์ทั่วไปที่มีลักษณะใบรูปไข่ ขอบใบเป็นคลื่น ก้านใบและเส้นใบเป็นสีแดงเข้ม โดยเมื่อปี พ.ศ. 2560 นายสุวิทย์ อัยสุย รองประธานสหกรณ์การเกษตรสร้างชาติตรัง จำกัด ได้นำเมล็ดพันธุ์กระท่อมมาจากอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง มาเพาะเมล็ดที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เมื่อต้นอ่อนอายุได้ 30 วัน นำมาคัดแยกใส่ถุงปลูก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2565 ต้นเจริญเติบโต แข็งแรงและออกดอกสมบูรณ์ พบว่ามีต้นที่มีลักษณะใบรูปรี ขอบใบหยัก ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบมน ก้านใบสีแดงอ่อน และหูใบสีแดง มีรสฝื่อน จึงคัดเลือกและขยายพันธุ์เพิ่มด้วยการตอนกิ่ง จำนวน 100 ต้น พบว่าต้นที่ได้มีความคงตัวและความสม่ำเสมอ และนำมาแปรสภาพเป็นกระท่อมบดผง ซึ่งนำไปวิจัย ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา พบว่ามีปริมาณสารไมทราไจนีน ต่อน้ำหนักแห้งในผงกระท่อม $17.49 \pm 0.07 \mu\text{g}/\text{mg}$ และได้ตั้งชื่อพันธุ์กระท่อมนี้ว่า ก้านแดงหางกั้ง ตรัง

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2560	เพาะเมล็ดพันธุ์กระท่อม ที่นำมาจากอำเภอนาโยง จังหวัดตรัง	อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง
2565	↓ คัดเลือกต้นที่มีลักษณะ ใบรูปรี ขอบใบหยัก ปลายใบเป็นติ่งแหลม โคนใบมน ก้านใบสีแดงอ่อนและมีหูใบสีแดง มีรสฝื่อน ↓ ขยายพันธุ์ด้วยการตอนกิ่ง จำนวน 100 ต้น เพื่อดูความคงตัวและความสม่ำเสมอของพันธุ์ ↓ กระท่อมพันธุ์ ก้านแดงหางกั้ง ตรัง	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย กระพ้อมพันธุ์ก้านแดงหางกั้ง ตรัง ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Mitragyna speciosa</i> 'Kan Dang Hang Kang Trang' วงศ์ Rubiaceae ไม้ต้น
ลำต้น	ลำต้นตรง สูงประมาณ 12 เมตร ทรงพุ่มกว้างประมาณ 4 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นประมาณ 10 นิ้ว (ต้นอายุ 6ปี)
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม ใบรูปรี กว้าง 6-7 เซนติเมตร ยาว 11-14 เซนติเมตร ปลายใบเป็นติ่งแหลม ขอบใบหยัก โคนใบมน เส้นใบ 12-14 คู่ ก้านใบยาว 3-4 เซนติเมตร สีแดงอ่อน ทุใบสีแดง
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกที่ปลายยอด ช่อดอกทรงกลม ช่อดอกทรงกลม ขนาด 3-5 เซนติเมตร สีเหลืองอมขาว
ผล/เมล็ด	ผลทรงกลมเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 3-5 เซนติเมตร มีจำนวนเมล็ดประมาณ 100-200 เมล็ด สีน้ำตาลเข้มจนถึงดำ
ลักษณะอื่น ๆ	ปริมาณสารไมทราไจนีนต่อน้ำหนักแห้งในผงกระพ้อม $17.49 \pm 0.07 \mu\text{g}/\text{mg}$

ภาพ ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของกระท่อมพันธุ้ก้านแดงหางกั้ง ตรัง
 ก ต้น ข-ค ใบ ง หูใบ จ ดอก ฉ ผล ช ต้นจากการตอนกิ่ง

กระท่อมพันธุ้ก้านแดงหางกั้ง ตรัง